

عنوان مقاله:

ارزیابی تاثیر نور روز بر ایجاد اتمسفر معماری مسجد (نمونه موردی مساجد مجموعه آرامگاهی شیخ جام)

محل انتشار:

دوفصلنامه فرهنگ معماری و شهرسازی اسلامی، دوره 7، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

اسما جامی - Department of Architecture, Islamic Azad University, Birjand Branch, Birjand, Iran

رضا میرزایی - Department of Architecture, Islamic Azad University, Birjand Branch, Birjand, Iran

سید مسلم سیدالحسینی - Department of Urban Planning, Faculty of Arts & Architecture, Islamic Azad University of Mashhad, Mashhad, Iran

احمد حیدری - Department of Architecture, Islamic Azad University, Birjand Branch, Birjand, Iran

خلاصه مقاله:

معماری ایرانی مملوء از روحی است که به کالبد بنا حیات بخشیده و آنرا یگانه و خاطره انگیز نموده است. این کیفیت فراگیر که به حفظ مخاطب در بنا و غنا و سرزندگی بنا منجر می شود بتازگی تحت عنوان اتمسفر معماری در بین محققین مورد استقبال قرار گرفته است. نور بعنوان مهمترین ابزار در معماری مساجد بسیار کارآمد بوده و با ماهیت چند جانبه اش ساختار مادی و معنایی بنا را تحت تاثیر قرار می دهد. پژوهش حاضر با هدف بازشناسی اتمسفر معماری و ارزیابی تاثیر نور بر مولفه های آن در تعدادی از مساجد بدنبال پاسخ به این پرسش است که نور روز بعنوان ابزار طراحی، در ترکیب دیگر مولفه های اتمسفری بنا چگونه و به چه میزان می تواند فضای مساجد را تحت تاثیر قرار دهد. این تحقیق کاربردی، بر مبنای پژوهش فلسفی-تفسیری به روش توصیفی-تحلیلی و براساس اطلاعات کتابخانه ای و میدانی با رویکرد ترکیبی کمی-کیفی انجام شده است. پس از مطالعه منابع در خصوص اتمسفر معماری و نور، تاثیراتی که می توانند بر هم بگذارند بررسی شد. بمنظور کنترل نتایج سه مسجد مشابه با یک زمینه فرهنگی از مجموعه آرامگاهی شیخ جام مورد تحلیل میدانی قرار گرفتند. پس از نورسنجی و تصویربرداری و برداشتهای میدانی، پرسش نامه براساس فرمول کوکران طبق طیف لیکرت تنظیم، داده ها در نرم افزار SPSS-22، سپس با آزمونهای همبستگی اسپرمن، تحلیل رگرسیون چندگانه، آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و تحلیل عاملی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان می دهند شاخصه فیزیکی نور با ضریب همبستگی ۰.۸۴۳ موثر بر کیفیتهای ثابت و شاخصه معنایی آن بر کیفیت متغیر اتمسفر فضا با همبستگی ۰.۷۸۶ تاثیر می گذارد. همچنین این تاثیر دوطرفه بوده و اتمسفر فضا نیز بر ادراک نور موثر است.

کلمات کلیدی:

معماری، معماری اسلامی، نور، تاریکی، آرامگاه شیخ احمد جام، spiritual atmosphere, islamic architecture, darkness, daylight

معماری، معماری اسلامی، نور، تاریکی، آرامگاه شیخ احمد جام

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1542075>

